

AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO IM.
BRONISŁAWA CZECHA
W KRAKOWIE

KARTA PRZEDMIOTU

obowiązuje studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2015/2016

Wydział Turystyki i Rekreacji

Kierunek studiów: Turystyka i Rekreacja

Profil: Ogólnoakademicki

Forma studiów: Stacjonarne

Kod kierunku: 812

Stopień studiów: II

Specjalności: Coaching w Rekreacji

1 PRZEDMIOT

NAZWA PRZEDMIOTU	Socjologia czasu wolnego
NAZWA PRZEDMIOTU W JĘZYKU ANGIELSKIM	Sociology of Leisure
KOD PRZEDMIOTU	TIR812 ASA11
KATEGORIA PRZEDMIOTU	Przedmioty ogólne
LICZBA PUNKTÓW ECTS	6.00
JĘZYK WYKŁADOWY	polski
SEMESTRY	1

2 FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW

SEMESTR	WYKŁAD	ĆWICZENIA	SEMINARIUM	INNE	–
1	30	30	0	0	0

3 CELE PRZEDMIOTU

Cell Wykształcenie umiejętności analizowania zjawisk i procesów zachodzących w sferze czasu wolnego w oparciu o pojęcia i teorie socjologiczne

4 WYMAGANIA WSTĘPNE

1 Ogólna wiedza o społeczeństwie

5 EFEKTY KSZTAŁCENIA

EK1 Wiedza: Zna podstawowe pojęcia i teorie socjologiczne oraz rozumie podstawowe procesy zachodzące w społeczeństwie.

EK2 Wiedza: Zna czynniki wpływające na ilość czasu wolnego i sposób jego spędzania.

EK3 Wiedza: Zna funkcje i dysfunkcje czasu wolnego oraz jego przemiany we współczesnym społeczeństwie.

EK4 Wiedza: Posiada umiejętność przygotowania pisemnego opracowania na temat wybranego aspektu czasu wolnego.

EK5 Wiedza: Potrafi porównywać dane na temat zjawisk zachodzących w sferze czasu wolnego pochodzące z różnych źródeł i krytycznie się do nich ustosunkować.

EK6 Kompetencje społeczne: Rozumie potrzebę uczenia się, rozwijania swoich umiejętności oraz wiedzy przez całe życie.

EK7 Kompetencje społeczne: Potrafi prowadzić bezkonfliktową dyskusję w oparciu o argumenty bez przerywania innym.

6 TREŚCI PROGRAMOWE

WYKŁAD

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W1	Specyfika socjologicznego spojrzenia na świat. Różnica między socjologią a wiedzą potoczną o społeczeństwie. Cele i funkcje socjologii.	2
W2	Czas wolny jako kategoria społecznie i kulturowo zmienna. Podstawowe elementy kultury: wartości, normy społeczne, wzory zachowań, sankcje, znaki i symbole, wiedza oraz wytwory materialne. Dziedziny kultury: bytu, społeczna, symboliczna. Subkultury i kontrkultury. Etnocentryzm i relatywizm kulturowy.	2
W3	Różne koncepcje czasu wolnego. Free time i leisure. Czynności czasu wolnego jako wytwór społeczeństwa przemysłowego. Koncepcja społeczeństwa czasu wolnego.	2
W4	Ilość czasu wolnego. Analiza badań empirycznych dotyczących ilości czasu wolnego. Czynniki wpływające na ilość wolnego czasu. Odczuwanie deficytu czasu i jego przyczyny. Techniki pogłębiania czasu. Nierówna dystrybucja czasu wolnego. Stratyfikacja społeczna a czas wolny.	2
W5	Formy spędzania czasu wolnego. Czynniki wpływające na sposób spędzania czasu wolnego. Różnicowanie stylów życia. Globalizacja form spędzania czasu wolnego. Czas wolny czasem konsumpcji. Kultura masowa. Analiza badań empirycznych dotyczących form spędzania czasu wolnego.	4
W6	Teoretyczne ujęcia czasu wolnego w socjologii: funkcjonalizm, marksizm i neomarksizm, feminizm, symboliczny interakcjonizm, postmodernizm.	6
W7	Uczestnictwo w rekreacji fizycznej i sporcie jako przykład zachowań w czasie wolnym. Pojęcie aktywności fizycznej i jej rodzaje. Aktywność fizyczna Polaków na tle obywateli Unii Europejskiej. Powody podejmowania rekreacji fizycznej i sportu. Społeczne zróżnicowanie uczestnictwa w rekreacji ruchowej i sporcie. Sprawność fizyczna, zdrowie, uroda i przyjemność płynąca z ruchu ciała jako podstawowe cele rekreacji fizycznej. Bariery rekreacji fizycznej.	4

WYKŁAD

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W8	Metody badania czasu wolnego. Badania budżetu czasu. Badania ilości i form spędzania czasu wolnego. Dobór wskaźników. Techniki badawcze stosowane w socjologii. Zasady konstruowania kwestionariusza ankiety i wywiadu.	4
W9	Dewiacje w czasie wolnym. Problem uzależnień. Nadużywanie alkoholu i alkoholizm. Substancje psychoaktywne. Prostytucja i pornografia. Chuligaństwo stadionowe.	2
W10	Wzrost znaczenia wyglądu zewnętrznego we współczesnym świecie. Przyczyny i przejawy zwiększania roli urody. Dbałość o wygląd przyjemność czy obowiązek? Ideały piękna ciała i ich społeczno-kulturowa zmienność.	2
	RAZEM	30

ĆWICZENIA

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
C1	Specyfika socjologicznego spojrzenia na świat. Podstawowe problemy i pytania socjologii czasu wolnego. Przedstawienie programu, zasad obowiązujących na ćwiczeniach i literatury	2
C2	Powiększanie się nierówności ekonomicznych a czas wolny. Stratyfikacja i klasa społeczna. Zmniejszanie się klasy średniej. Konsekwencje pogłębiania nierówności ekonomicznych i środki zaradcze. T. Piketty - jego diagnoza, ostrzeżenia i rady. Czas wolny bogatych i biednych.	2
C3	Co Polacy robią w czasie wolnym? - analiza wyników badań. Czynniki wpływające na ilość czasu wolnego. Deficyt czasu. Preferowane i podejmowane formy spędzania czasu wolnego. Zróżnicowanie czasu wolnego ze względu na wiek, płeć, miejsce zamieszkania, wykształcenie, dochody i zawód oraz jego przyczyny.	2
C4	Wpływ płci na ilość i sposób spędzania czasu wolnego. Dlaczego kobiety spędzają czas wolny inaczej niż mężczyźni? Która płeć ma więcej czasu wolnego? Płeć biologiczna i kulturowa. Socjalizacja do ról płciowych. Chłopcy i dziewczęta na na boisku - "Rzucasz jak dziewczyna". Płeć a zakupy.	2
C5	Kultura i subkultura. Elementy kultury: wartości, normy społeczne, wzory zachowań, sankcje, znaki i symbole, wiedza, wytwory materialne. Wpływ kultury na osobowość. Socjalizacja i wychowanie. Zróżnicowanie kulturowe klas społecznych. E-sporty jako przykłady subkultur. Etnocentryzm i relatywizm kulturowy. Różnice kulturowe między Polakami i innymi narodami. Globalizacja kultury?	4
C6	Konkurs - rywalizacja w podgrupach ugruntowująca dotychczasową wiedzę.	2
C7	Czas wolny dzieci i młodzieży aktywność sportowo-rekreacyjna, sprawność fizyczna i zdrowie; dieta dzieci i młodzieży - kto o niej decyduje; korzystanie z używek skala zjawisk, przyczyny i skutki; funkcje i dysfunkcje Internetu i gier komputerowych; problem uzależnień; praktyki seksualne.	2
C8	Socjologiczne spojrzenie na zdrowie i medycynę. Medykalizacja, medycyna tradycyjna i alternatywna, jatrogeniza. Wychowanie zdrowotne i zdrowy styl życia w zmieniającym się świecie. Obsesyjne zainteresowanie dietą i wyglądem. Konflikt zdrowia i urody.	2
C9	Grupa społeczna, konformizm, erozja więzi społecznych i problem samotności. Przykładowa zabawa integracyjna. Istota i cechy grupy społecznej. Struktura przywództwa i struktura socjometryczna. Typy grup. Konformizm i potrzeba akceptacji. Rodzaje więzi społecznej: emocjonalna i oparta na interesach. Wskaźniki samotności. Integracyjna funkcja instytucji rekreacyjnych i turystycznych potrzeby a stan obecny.	2

ĆWICZENIA

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
C10	Aktywność sportowo-rekreacyjna Polaków i Europejczyków. Czy Polacy ćwiczą coraz więcej? Wskaźniki aktywności fizycznej. Społeczne zróżnicowanie uczestnictwa w sporcie i rekreacji fizycznej oraz jego przyczyny. Powody podejmowania rekreacji fizycznej i sportu oraz bariery uczestnictwa.	2
C11	Charakterystyka wyjazdów turystycznych Polaków. Zróżnicowanie uczestnictwa w turystyce ze względu na wiek, płeć, miejsce zamieszkania, wykształcenie, dochody i zawód oraz jego przyczyny. Trendy w turystyce i jej przyszłość.	2
C12	Prezentowanie referatów	2
C13	Konstruowanie narzędzia badawczego dotyczącego problematyki czasu wolnego. Zasady konstruowania kwestionariusza ankiety i wywiadu.	2
C14	Sprawdzian końcowy	2
	RAZEM	30

7 METODY DYDAKTYCZNE

- M1 Wykłady
- M2 Dyskusja
- M3 Praca w grupach
- M4 Praca z podręcznikiem
- M5 Prezentacje multimedialne
- M6 Projekty

8 OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

FORMA AKTYWNOŚCI	ŚREDNIA LICZBA GODZIN NA ZREALIZOWANIE AKTYWNOŚCI
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	60
Konsultacje przedmiotowe	0
Egzaminy i zaliczenia w sesji	2
Inne	
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	70
Opracowanie wyników	0
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	15
Inne	0
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU WYNIKAJĄCA Z CAŁEGO NAKŁADU PRACY STUDENTA	150
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	6

9 METODY OCENY

OCENA FORMUJĄCA

F1	Aktywność na zajęciach
F2	Kolokwium
F3	Referat

OCENA PODSUMOWUJĄCA

P1	Egzamin pisemny

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

1	Obecność na zajęciach
2	Znajomość zadanych tekstów
3	Aktywność na zajęciach
4	Zaliczenie kolokwium
5	Zdanie egzaminu

KRYTERIA OCENY

EFEKT KSZTAŁCENIA 1	
NA OCENĘ 3	znajomość 60% zagadnień uwzględnionych w programie
NA OCENĘ 4	znajomość 70% zagadnień uwzględnionych w programie
NA OCENĘ 5	znajomość 80% zagadnień uwzględnionych w programie
EFEKT KSZTAŁCENIA 2	
NA OCENĘ 3	znajomość 60% zagadnień uwzględnionych w programie
NA OCENĘ 4	znajomość 70% zagadnień uwzględnionych w programie
NA OCENĘ 5	znajomość 80% zagadnień uwzględnionych w programie
EFEKT KSZTAŁCENIA 3	
NA OCENĘ 3	znajomość 60% zagadnień uwzględnionych w programie
NA OCENĘ 4	znajomość 70% zagadnień uwzględnionych w programie
NA OCENĘ 5	znajomość 80% zagadnień uwzględnionych w programie
EFEKT KSZTAŁCENIA 4	
NA OCENĘ 3	korzysta z co najmniej trzech źródeł, stawia tezę lub pytanie, w większości trafnie argumentuje
NA OCENĘ 4	korzysta z co najmniej trzech źródeł, stawia tezę lub pytanie, trafnie argumentuje lub porządkuje prezentowane informacje
NA OCENĘ 5	korzysta z wielu źródeł, stawia tezę lub pytanie, trafnie argumentuje, porządkuje przywoływane informacje
EFEKT KSZTAŁCENIA 5	
NA OCENĘ 3	korzysta z co najmniej trzech źródeł, stawia tezę lub pytanie, w większości trafnie argumentuje
NA OCENĘ 4	korzysta z co najmniej trzech źródeł, stawia tezę lub pytanie, porównuje przeciwstawne poglądy, trafnie argumentuje lub porządkuje prezentowane informacje
NA OCENĘ 5	korzysta z wielu źródeł, stawia tezę lub pytanie, porównuje przeciwstawne poglądy, trafnie argumentuje, porządkuje przywoływane informacje
EFEKT KSZTAŁCENIA 6	
NA OCENĘ 3	przynajmniej raz przywołuje ponadobligatoryjne informacje lub przejawia merytoryczną inicjatywę (np. zgłasza problem do dyskusji, pomysł projektu, referatu)
NA OCENĘ 4	przynajmniej trzykrotnie przywołuje ponadobligatoryjne informacje, przejawia merytoryczną inicjatywę (np. zgłasza problem do dyskusji, pomysł projektu, referatu) lub zgłasza się do przygotowania referatu
NA OCENĘ 5	przynajmniej trzykrotnie przywołuje ponadobligatoryjne informacje, przejawia merytoryczną inicjatywę (np. zgłasza problem do dyskusji, pomysł projektu, referatu), zgłasza się do przygotowania referatu
EFEKT KSZTAŁCENIA 7	
NA OCENĘ 3	przynajmniej raz bierze udział w dyskusji przywołując trafne argumenty i akceptuje odmiennność stanowisk innych osób
NA OCENĘ 4	przynajmniej trzykrotnie bierze udział w dyskusji przywołując trafne argumenty i akceptuje odmiennność stanowisk innych osób, zwykle nie przerywa innym
NA OCENĘ 5	wielokrotnie bierze udział w dyskusji przywołując trafne argumenty i akceptuje odmiennność stanowisk innych osób, nigdy lub bardzo rzadko przerywa innym

10 MACIERZ REALIZACJI PRZEDMIOTU

EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU	ODNIESIENIE DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	METODY DYDAKTYCZNE	SPOSODY OCENY
EK1	K_W02, K_W04, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W11, K_W12, K_W17, K_U03, K_U07, K_U12, K_U14, K_K02, K_K08	Cel1	W1 W2 W3 W5 W6 W9 C1 C2 C4 C5 C6 C11		F2 F1 P1
EK2	K_W02, K_W04, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W11, K_W17, K_U14, K_K08	Cel1	W2 W3 W5 W6 C1 C2 C4 C5 C6 C11 W4 W7 W10 C3 C7 C8		F2 F1 P1
EK3	K_W02, K_W04, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W11, K_W17, K_U07, K_U14, K_K08	Cel1	W2 W3 W5 W6 W9 C1 C4 C5 C6 C11 W4 W7 W10 C3 C7 C8 C10		F2 F1 P1
EK4	K_U14	Cel1	C11 W8		F3
EK5	K_U12, K_K08	Cel1	W1 W5 W6 C4 C5 C6 C11 W4 W7 C3 C7 C8 W8 C9		F3 F2 F1 P1
EK6	K_K02	Cel1	W1 C11		F3 F2 F1 P1
EK7	K_K08	Cel1	C2 C4 C5 C6 C7 C8		F1

11 WYKAZ LITERATURY

LITERATURA PODSTAWOWA:

- 1 A. Giddens — *Socjologia*, Warszawa, 2012, PWN

2 **B. Szacka** — *Wprowadzenie do socjologii*, Warszawa, 2008, Oficyna naukowa

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- 1 **R. Winiarski (red.)** — *Rekreacja i czas wolny*, Warszawa, 2011, Oficyna Wydawnicza Łośgraf
- 2 **A. Giddens, P. Sutton** — *Socjologia. Kluczowe pojęcia*, Warszawa, 2014, PWN
- 3 **P. Sztompka, M. Bogunia-Borowska (red.)** — *Socjologia codzienności*, Kraków, 2008, Wyd. Znak
- 4 **Z. Bauman** — *Socjologia*, Poznań, 1996, Zysk i S-ka

12 INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH

OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA KARTĘ

dr Katarzyna Myśliwska (kontakt: katarzyna.mysliwska@awf.krakow.pl)

OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT

dr Katarzyna Myśliwska (kontakt: katarzyna.mysliwska@awf.krakow.pl)

13 ZATWIERDZENIE KARTY PRZEDMIOTU DO REALIZACJI

(miejscowość, data)	(odpowiedzialny za przedmiot)	(kierownik)	(dziekan)

PRZYJMUJĘ DO REALIZACJI (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)

.....